

Андріївські вечорниці

Сценарій народознавчого свята

Розробила творча група
Краматорської спеціальної загальноосвітньої
школи-інтернату I-II ступенів № 18:
вчителі української мови та літератури
Лінник О.В. (перша кваліфікаційна категорія)
Коноваленко М.І. (перша кваліфікаційна категорія)
вихователь Боровська Л.М. (перша кваліфікаційна категорія)

Андріївські вечорниці

Мета: створення умов для духовно-культурного розвитку юнацтва через збереження та пропаганду національних традицій.

Задачі:

- підняття престижу української мови та культури;
- орієнтація дітей на пріоритет духовно-моральних цінностей в системі ціннісної орієнтації дітей;
- сприяння розвитку та реалізації творчих, інтелектуальних та духовних інтересів кожної дитини через залучення її в світ українського мистецтва;
- вироблення в учнів комунікативних компетенцій;
- зміцнення та стабілізація міжособистісних, міжстатевих стосунків шляхом сумісної творчої діяльності.

На авансцену виходять ведучий та ведуча в українських костюмах. Звучать мотиви українських пісень.

Ведуча: Тихого зимового вечора, коли зоряне небо дарує свою таємничість, а земля відпочиває під пухкою сніговою ковдрою, збираються хлопці та дівчата на Андріївські вечорниці.

Ведучий: Це величне українське свято відзначають 13 грудня, в день Андрія Первозванного, покровителя українського народу, першого учня Ісуса Христа.

Ведуча: Свято завжди дарує молоді радість та веселий настрій, а літнім – чарівну згадку про невгамовну молодість!

Ведучі: Отже, запрошуємо вас на вечорниці!

(Завіса відкривається. На сцені простора прибрана селянська хата. На застеленому скатертиною столі лежить пухка паляниця.)

Галя: (Прибирає в хаті, співає сумної пісні «Місяць на небі сходить»)

Фонограма

Мати: Чого, доню, сумної співаєш. Всіх хлопців відженеш від нашої хати.

Галя: Ой, мамо, не говоріть мені про них. О, ось і дівчата йдуть.

(Заходять дівчата з вишиванками. Співають.)

Несе Галя воду, коромисло гнеться,

А за нею Іванко, як барвінок в'ється / 2р.

Галю моя, Галю, дай води напиться,

Ти така хороша, дай хоч подивиться. / 2р.

Оксана:

Добрий вечір вашій хаті, уклін господині,
чи веселі вечорниці в нашій Україні?

Маруся:

Добрий вечір господине, славна молодице,
Чули, що у цій хатині будуть вечорниці.

Мати: Добрий вечір любі гості! Прошу, прошу вас до хати!

Наталка: Слава Богу, в вашій хаті!

Мати: Слава навіки, заходьте.

Заходьте, дівчата. Сідайте. Може, ще гості будуть.

Галя: А може й хлопці будуть?

Настя: Ох, дівчата, як би хотілось знати хто мій суджений. Хоч би краєчком ока глянути.

Мати: А чом би й ні. І не тільки краєчком, для того існують ворожіння. Знаєте, дівчата, всі ворожіння в цей вечір починалися з ночі, в яку народився Андрій Первозванний.

Дівчата: Тітонько, голубонько, погадайте нам.

Мати: Давайте попросимо Андрія.

Дівчата (хором промовляють, передаючи з рук в руки свічку): Андрію, Андрію, на тебе надіюсь. Хочемо долю знати, просимо тебе допомогти. (Починають ворожити).

Мати: Добре, добре. Дівчата, візьміть там у коморі побільше зерна, а в скриньці на полиці чотири обручки. Скажу вам, кому який суджений дістанеться. Золота обручка – багатий та поважний срібна – стрункий, добрий талановитий. Мідна – рудий, пустий та веселий. Дерев'яна – бідний, але вродливий.

(В миску з зерном кладе обручки.)

Ну, тягніть. Хто перший? *(Тягне перша Наталка)*

Мати: О, Наталочко, у тебе золота обручка. Щаслива твоя голівонька. Будеш ти, як сир в маслі кататися. А ти, Насте, чекай свого судженого на той рік. Рано тобі заміж, купайся, донечко, в материнському медочку. А ну, Галю, спробуй ти.

(Галя витягує обручку)

Дивись, якого стрункого, доброго та талановитого витягла.

Галя: Ой, мамо, ви все знаєте.

Дівчата: Тітонько Маріє, ще нам погадайте.

Мати: Добре, добре. Тільки тихенько.

Принесіть мені горішки,

Запаліть яскраво свічки,

Воду в миски наливайте

Та уважно поглядайте.

Запам'ятали, де чий човник?

(Дівчата все це виконують)

Пливи, пливи, човнику,

Все ближче та ближче.

Прийди, прийди, суджений,

Все швидше й швидше.

Подивись, Оксано, як твій швидко пливе – то ж у тебе весілля восени буде!

Мати: Годі, дівчата, теревені правити. Підмалюйте піч. Калиту треба місити.

(кілька дівчат підмальовують піч, кілька місять калиту, а дві підкладають дрова в піч)

Ведуча: Ввечері на «Андрія» вже разом – і хлопці і дівчата сходяться до хати, щоб було де розбігтися для кусання калити. З цього кусання калити і починається Андріївський вечір.

Ведуча: Тісто солодке з медом печуть у печі. Посередині дірка, в яку вдівають червону стрічку і підвішують калиту до сволока посередині хати. Підвішують високо, щоб парубок міг дістати зубами, підстрибнувши вгору.
(Чути стукіт)

Оксана: Ой, щось стукнуло.

Маруся: Та, ні, почулося.

(Чути сильніший стукіт)

Хлопці.

Степан: Добрий вечір, господине!

Роман: Слава Богу вашій хаті!

Устим: Добрий вечір, тітонько!

Дівчата: Заходьте вже, але мусите нам пісню заспівати.

Хлопці співають:

Ой на горі на току курчата чубаті,
А на нашій вулиці дівчата горбаті.
Куди йдуть – губи дмуть, кирпу задирають.
А як баньками лупнуть, то собак лякають.

Дівчата відспівують:

Калита, калита,
В хлопців хисту нема.
Ні співають, ні говорити,
Тільки витрішки ловити.

(Господиня виносить калиту, хлопці її піднімають вгору, підв'язують до сволока)

Дівчата співають:

Наша калита у небо,
А ти сонечко підіймись, та на нас подивись:
Ми калиту чіпляємо, на місяць поглядаємо,
Свою долю-радість закликаємо!

(По черзі підходять усі хлопці й кусають калиту, а залишок ділять поміж дівчатами).

Хлопці (разом): А говорили, що на вечорницях дівчата гарні, а вони бач, які, моті!

Галя: Давайте про хлопців щось смішне скажемо.

(Говорить виразно, з гримасами.)

Ішов Гриць з вечорниць вночі слободою,

Сидить сова на воротях, хита головою.

Він, сердега, як побачив, та й через городи,

Заплутався в бур'яні та й наробив шкоди.

Оксана: Ішов Гриць з вечорниць темненької ночки,

Сидить гуска над водою, вирячила очки,

Він до неї гиля-гиля, вона й полетіла,

Коли б не втік осокою, була б Гриця з'їла.

Хлопці: Ах ви так. Ну і ми теж не ликом шиті.

Устим: У Ставищах густо хати, вітер не провіє,

Сама мати ложки мие, а дочка не вміє.

Роман: А моя Одарка – добра господарка,

Купу дров спалила – борщу не зварила.

Галя: А досить уже нам сваритися. Степане, розкажи нам яку-небудь веселу історію.

Степан: З задоволенням! От, наприклад, про те, як чорт у жінку закохався. Якось до дівчини чортяка причепився.

Слідом ходить він за нею, каже, що влюбився.

Вона плаче та ридас: «Що мені робити?»

І не знає дівчинонька, як тепер їй жити.

«Годі, – каже чорт хвостатий, цокнувши копитом, – якщо хочеш відчепитись – вели щось зробити.

Станеш ти повік моєю, якщо до суботи виповнити я зумію завдану роботу».

Простягнула тоді дівка чортові троячку:

«Піди, – каже, – до базару, купиш на суп качку, купиш два кіло цибулі, яблук, помідорів, купиш три відра картоплі і одне квасолі».

По цей день наша дівчина мирно поживає, а чортяка по базару з сумкою блукає.

Посивів і схуд він, бідний, схожий на собачку.

Чорта лисого ти купиш зараз за троячку!

Мати: *(злякано)* Ой, що ти, Степане, проти ночі таке розповідати!

(Із-за печі вискакує чорт. Господиня, побачивши його, кидає рогача і хапається за голову, дівчата ховаються за хлопців.)

(Хреститься) Боже поможи!

Чорт: А хто це мене, кума-чорта, згадує? *(До Марії)* Ти?

Мати: Врятуй і збережи!

Хлопці: Чого тобі, хвостатий, треба?

Чорт: Це я хвостатий? Як ти смієш мене так називати? Мене, най-най-най-найкрасивішого і найгарнішого з усіх чортів! Я розгнівався і за це забираю у вас найкращу дівчину.

(Хапає дівчину і ховає у себе за спиною)

Андрій: Ану рогатий, віддай мені дівчину, бо я тебе...

(Підходить до чорта і хапає його за хвіст)

Чорт: *(скиглить)* Не чіпай мого гарненького хвостика, *(грізно)* бо я тебе...

Степан: То, може, давай, хто кого?

Чорт: Давай!

Мати *(хреститься)*: Врятуй мою душу!

(Грає музика. Степан і чорт починають танцювати один перед одним.)

Чорт: Ой, заморився *(падає)*

(Степан забирає дівчину і сідає на лаву)

Мати *(бере рогача і б'є чорта).*

Чорт *(тікає)*: Ой, рятуйте, вб'є мене бісова баба. *(тікає за піч).*

Мати *(сміється)*: Сиди, сатано, сиди і не подумай вилазити.

Наталка: Дивіться, до нас ще гості. Прийемо їх до гурту?

Галя: Прийемо, прийемо, нехай нам тільки гопака станцюють.

(Танцюють гопак)

Мати: Спасибі, добре вмієте танцювати. Гарно співали та танцювали, дякую. Розвеселили мене. Я аж помолоділа.

Ой, лишенько! Чи не перестояли там вареники? А ну, дівчата, допоможіть мені. А ви, хлопці, столи поставте рівно.

(Заносить дівчина вареники в макітрі на рушнику. Господарка і Роман співають пісню «Ой мій милий вареничків хоче»).

Ой, мій милий вареничків хоче,

Ой, мій милий вареничків хоче.

приспів:

Навари, милая, навари, милая,

Навари, у-ха-ха, моя чорнобривая!

Та й дров же нема, милий мій, миленький,

Та й дров же немає, голуб мій сизенький!

приспів:

Нарубай, милая, нарубай, милая,

Нарубай, у-ха-ха, моя чорнобривая!

Та й сили ж нема, милий мій, миленький,

Та й сили ж немає, голуб мій миленький!

приспів:

Помирай, милая, помирай, милая,

Помирай, у-ха-ха, моя чорнобривая!

А з ким будеш доживати, милий мій, миленький?

Так з ким будеш доживати, голуб мій сизенький?

приспів:

Із кумой, милая, із кумой, милая,

Із кумой, у-ха-ха, моя чорнобривая!

Так підем же додому, милий мій, миленький,

Вареничків наварю, голуб мій сизенький!

приспів:

Не балуй, милая, не балуй, милая,

Не балуй, у-ха-ха, моя чорнобривая!

Наталка:

Милі гості, просим сісти.

Вареники будем їсти.

Вареники непогані,

Вареники у сметані.

Вас чекають у макітрі

Вареники дуже ситні,

Білобок, круглолиці,

З української пшениці.

Оксана:

Їжте, їжте – просим щиро
Вареники наші з сиром
Вареники непогані,
Вареники у сметані.

(Їдять всі)

Настя: Ой, засиділись ми у вас, тітонько, пора і додому збиратись. Пора і честь знать.

МУЗИКА. (На сцені всі учасники вечорниць)

Перлина Україна

Перлина Україна, на весь світ одна єдина.

Перлина Україна, на весь світ одна єдина...

З небес святих прозоро – синіх,

Упала зоряна сльозина.

І утворилася перлина,

Ім'я у неї Україна.

Перлина Україна, на весь світ одна єдина.

Перлина Україна, на весь світ одна єдина.

Блакитне небо, жовте поле,

Україно – моя доле.

Хлібом, сіллю ти гостинна,

Ти і я одна родина.

Перлина Україна, на весь світ одна єдина.

Перлина Україна, на весь світ одна єдина.

Перлина Україна, на весь світ одна єдина.

Перлина Україна, на весь світ одна єдина.

Ведуча: Хай лунають вечорниці по всій Україні,
Посміхнуться українці в єдиній родині,
Не згасає наша пісня, пісня солов'їна,
І дарує людям щастя щедра Україна!

Матеріал використано з інтернет-джерела:

<http://metodportal.com/node/39185>